

Bijlage 3: Afvalbrengpunten in Enschede

Huidige situatie

De gemeente Enschede heeft 3 afvalbrengpunten, in Zuid aan de Vlierstraat, in Oost aan de Lenteweg en in West aan de Binnenhaven. Zuid heeft verreweg de meeste bezoekers en heeft ook de ruimste openingstijden, Oost en West wisselen elkaar in openingstijden af. De zaterdag is de drukste dag. Op de afvalbrengpunten kunnen burgers tot 300 kg grof afval per jaar gratis aanbieden. Daarnaast is het mogelijk om maximaal 3 keer per jaar gratis grof afval aan huis op te laten halen door Twente Milieu.

	West	Zuid	Oost
Bezoekersaantallen			
- bedrijf	450	1177	541
- burger	20.004	79.770	43.258
- gemeente	2.943	6.294	3.908
Openingstijden			
- maandag	Gesloten	8.00-12.00 / 12.30-16.30	8.00-12.00 / 12.30-16.30
- di – vrij	8.00 – 12.00	8.00-12.00 / 12.30-16.30	12.30-16.30
- zaterdag	9.00 – 15.30	9.00-15.30	9.00-15.30

Per inwoner wordt in Enschede 84,5 kg grof afval ingezameld. Dat is minder dan het landelijke gemiddelde van 152,2 kg per inwoner in steden van vergelijkbare omvang. Er is geen onderbouwde verklaring voor dit grote verschil. Dat zou wel moeten betekenen dat hier nog winst te behalen is.

Het percentage bronscheiding wordt bepaald door de mate van scheiding bij het aanleveren van het grof afval. Op de afvalbrengpunten staan containers voor verschillende soorten grof vuil. De bedoeling is dat de burgers hun afval zelf in de goede container gooien en alleen het afval dat niet meer te scheiden is in de restcontainer gooien.

Het grof afval dat aan huis door Twente Milieu wordt gehaald, wordt niet aan de bron gescheiden. Twente Milieu haalt het met één vrachtwagen op en mengt dat met het afval van andere adressen. Dit afval wordt wel naar de Twentse afvalscheidingsinstallatie gebracht waar het afval alsnog wordt gescheiden. Hier wordt tussen de 50% en 75% alsnog gescheiden, maar dit is wel een kostbare manier, omdat de handelingskosten veel hoger zijn, dan als de burger het zelf gescheiden aanbiedt op het afvalbrengpunt.

Mogelijkheden voor verbetering

Om de bronscheiding van grof huishoudelijk afval te verhogen zijn globaal 2 maatregelen mogelijk.

1. Zorgen dat er meer afval gebracht wordt naar de afvalbrengpunten en minder afval op afroep opgehaald wordt door:
 - a. ophaalsysteem minder aantrekkelijk te maken
 - b. het brengen naar een afvalbrengpunt aantrekkelijker te maken
2. Zorg dat er betere scheiding plaatsvindt op de afvalbrengpunten door:
 - a. meer containers voor verschillende fracties
 - b. betere routing, bebording en begeleiding op het afvalbrengpunt

Ad 1a.

De regeling dat grof afval 3 keer per jaar gratis opgehaald kan worden is erg luxe. Door deze regeling te versoberen zouden mensen gestimuleerd worden om het afval zelf naar de abp's te brengen. Dat zou ten goede komen aan het bronscheidingspercentage en zou kosten besparen. Ook met het uitgangspunt dat het voor mensen zonder vervoer of voor mensen die moeilijk ter been zijn mogelijk moet blijven om het afval te laten ophalen, kan de regeling worden aangepast. Mogelijkheden zijn bijvoorbeeld:

- 1 x per jaar gratis daarna een vast tarief voor het halen.
- Geen maximumaantal maar wel een tarief per keer.

Ad 1b.

Het is voor mensen aantrekkelijk om het afval zelf weg te brengen als het afvalbrenpunt snel en goed bereikbaar is, als de wachttijden beperkt zijn en er een goede routing op het abp aanwezig is waardoor men het afval snel kwijt kan. Ook verwachten we dat een Abp met een mooie, schone uitstraling eerder uitnodigt tot het zelf brengen van afval dan een Abp met een slechte uitstraling. Op dit moment kennen de abp's problemen in het toegangssysteem die voor wachtrijen en irritatie bij de bezoekers zorgen. Dit zal in ieder geval opgelost moeten worden.

Ad 2a.

De scheiding verbetert als men de verschillende soorten afval ook in verschillende containers kwijt kan. Van belang is om voldoende containers te plaatsen voor verschillende fracties. Omdat het verwerken van gescheiden afval minder kost of in sommige gevallen als grondstof zelfs geld oplevert is dit financieel ook aantrekkelijk. Op dit moment is niet voor alle fracties die we zouden willen scheiden een container aanwezig. Deels uit ruimtegebrek, deels omdat andere keuzes zijn gemaakt. Daar kan nog een verbetering gemaakt worden.

Ad 2b.

Om burgers te stimuleren hun afval in verschillende containers te gooien is het van belang dat het personeel dat aanwezig is, dit stimuleert door duidelijke aanwijzingen te geven en mensen te begeleiden bij de route. Dit vraagt ook aan goede logistiek op de abp's en om een duidelijke bebording. De bestaande afvalbrenpunten kunnen ook op dit gebied verbeterd worden.

Scenario's

Bovengenoemde verbeteringen kunnen worden gerealiseerd op de huidige afvalbrenpunten, maar de huidige locaties kennen ook hun beperkingen. Daarom is gaandeweg de vraag ontstaan om na te gaan welke scenario's mogelijk zijn uiteenlopend van het verbeteren van de 3 huidige abp's tot het bouwen van een geheel nieuw afvalbrenpunt. Daarbij wordt gekeken naar het effect op de afvalscheiding en op de kosten.

Scenario 1 verbetering bestaande afvalbrenpunten

In dit scenario verbeteren we de bestaande drie afvalbrenpunten tegen beperkte kosten. In ieder geval moet worden geïnvesteerd in het toegangssysteem en in bebording. Ook worden de openingstijden van Oost en West (nu om en om) gelijkgetrokken aan de openingstijden van Zuid. Door nog een keer kritisch te kijken naar de aanwezige containers en de inrichting is het misschien ook mogelijk om een paar containers voor nieuwe fracties toe te voegen.

Voordelen:

- relatief snel realiseerbaar
- naar verwachting wel verbetering in het scheidingspercentage te behalen door ruimere openingstijden en extra containers
- 3 abp's verdeeld over de stad biedt service wat betreft reisafstand
- Kosten zijn relatief beperkt te houden
- Regionaal KGA depot (gelegen naast Abp West) kan blijven zitten

Nadelen:

- uitstraling van de Abp's is op dit moment niet erg goed en zal niet veel verbeteren
- huidige Abp's zijn beperkt in ruimte en beperkt in aanpassingsmogelijkheden
- minder ruimte voor verschillende fracties dan op een nieuw in te richten Abp
- geen ruimte voor een kringloopbedrijf

Scenario 2 Zuid en Oost optimaliseren, West sluiten

Abp West heeft het minst aantal bezoekers. Bovendien is de aanrijdroute naar West de minst aantrekkelijke. Het kan een keuze zijn dit Abp te sluiten en het geld dat daarmee uitgespaard wordt te investeren in Zuid en Oost. Deze kunnen dan naast bij de in scenario 1 genoemde optimalisaties ook deels heringericht worden. Ook zijn er door de sluiting van West meer medewerkers per abp beschikbaar die aanwijzingen kunnen geven.

Voordelen:

- relatief snel realiseerbaar
- Kosten zijn beperkt te houden

- naar verwachting wel verbetering in het scheidingspercentage te behalen door ruimere openingstijden en extra containers

Nadelen:

- uitstraling van de Abp's is op dit moment niet erg goed en zal niet veel verbeteren
- huidige Abp's zijn beperkt in ruimte en beperkt in aanpassingsmogelijkheden
- minder ruimte voor verschillende fracties dan op drie locaties omdat meer containers voor de bestaande fracties nodig zijn en ook dan op een nieuw in te richten Abp
- geen ruimte voor een kringloopbedrijf
- Risico op lange wachtrijen bij Zuid door sluiting West
- KGA depot moet verhuizen. Mogelijk naar gemeentewerf

Scenario 3 Zuid optimaliseren en uitbreiden, Oost en West sluiten

Dit is een poging om alle kaarten te zetten op het Abp Zuid. Deze ligt het meest centraal, is goed bereikbaar en heeft het grootste aantal bezoekers. Het lijkt mogelijk dit Abp nog iets uit te breiden waardoor er ruimte gemaakt kan worden voor voldoende containers voor de bestaande fracties en mogelijk een paar extra fracties. Ook zijn er mogelijkheden voor het realiseren van een extra opstelstrook, maar dat gaat wel deels ten koste van een groenstrook en bomen. Bovendien betekent dit een extra investering omdat die grond moet worden aangekocht.

Belangrijkste aandachtspunt wordt het knelpunt in de capaciteit. Zowel in de bordescapaciteit als in de afhandeling bij de in- en uitgang.

Voordelen:

- relatief snel realiseerbaar
- Kosten zijn beperkt
- Één Abp met ruime openingstijden is overzichtelijk voor de burger

Nadelen:

- Groot risico op lange wachtrijen, wel extra opstelstrook, maar ruimte voor 2 in- en 2 uitwegende weegbruggen is niet aanwezig.
- Abp kan heringericht worden maar kent toch beperking in de ruimte
- minder ruimte voor verschillende fracties dus is de verwachting dat er minder verbetering zal zijn van het scheidingspercentage
- geen ruimte voor een kringloopbedrijf
- Toename van overlast voor omwonenden
- KGA depot moet verhuizen

Scenario 4 Nieuw afvalbrengpunt

In dit scenario wordt uitgegaan van de bouw van een nieuw ruim afvalbrengpunt op een nieuwe locatie, waarbij gedacht wordt aan het terrein Osseboer. Daarbij is dan nog de keuze mogelijk om de bestaande Abp's te sluiten of Zuid en Oost als servicepunt (open voor gemeentelijk afval in op zaterdag voor burgers) in stand te houden.

Omdat dit niet op hele korte termijn te realiseren is, zijn een aantal investeringen in de bestaande Abp's wel noodzakelijk. Wel is het mogelijk een deel van de nieuwe investeringen te verplaatsen naar het toekomstige nieuwe Abp.

Aandachtspunt is dat dit scenario de grootste investering vraagt en meer tijd vergt om te realiseren.

Voordelen:

- naar verwachting grote verbetering in het scheidingspercentage te behalen omdat het terrein helemaal kan worden ingericht naar de huidige wensen, hoeveelheid fracties en routing
- Uitstraling van een nieuw Abp kan veel beter zijn
- Routing kan helemaal opnieuw bepaald worden waardoor afhandelingsnelheid vergroot kan worden
- Er is ruimte voor twee in- en twee uitwegende weegbruggen
- Locatie is goed bereikbaar
- Er is ruimte voor de vestiging van een kringloopbedrijf bij het Abp
- Het terrein ligt op een bedrijventerrein en niet in een woonwijk dus veroorzaakt geen overlast.

Nadelen:

- Als Zuid en Oost worden gesloten wordt de rijafstand groter, blijven het servicepunten dan valt dat op de zaterdag mee
- De investeringskosten van deze variant zijn het hoogst.
- Er zijn ook investeringen nodig in de huidige Abp's
- KGA depot moet verhuizen, maar kan op de Osseboer worden gevestigd.

Vergelijking scenario's

Afvalscheiding en duurzaamheid

Scenario 1 3 ABP's opknappen	+	Ongeveer 3 soorten extra te scheiden Betere bebording en begeleiding positief
Scenario 2 Zuid en Oost verbeteren West sluiten	+/-	1 of 2 extra containers te plaatsen Betere bebording en begeleiding positief
Scenario 3 Zuid optimaliseren Oost en west sluiten	-	Er is geen ruimte voor extra containers dus er kan niet meer gescheiden worden
Scenario 4 Nieuw ABP	++	Zeer flexibel in te richten, veel meer soorten te scheiden. Betere routing te maken. Kringloop

Innovatie

Scenario 1 3 ABP's opknappen	+/-	Weinig ruimte voor innovatie zonder hoge investeringen. Ruimte is beperkt
Scenario 2 Zuid en Oost verbeteren West sluiten	+/-	Niet veel ruimte voor innovatie zonder hoge investeringen. Ruimte is beperkt
Scenario 3 Zuid optimaliseren Oost en west sluiten	-	Alle ruimte is nodig voor de standaard fracties, ruimte voor nieuwe dingen is er niet
Scenario 4 Nieuw ABP	++	Zeer flexibel in te richten. Betere routing te maken. Aan te passen aan nieuwe ontwikkelingen

Dienstverlening (comfort, wachttijden, schoon, hulp)

Scenario 1 3 ABP's opknappen	+	3 locaties is luxe. Korte afstand. Wel investeringen nodig om storingen tegen te gaan. Gelijktrekken dus verruiming openingstijden nodig. Uitstraling blijft beperkt.
Scenario 2 Zuid en Oost verbeteren West sluiten	+/-	Minder locaties, verwachting vooral op zaterdag wachtrijen op zuid. Uitstraling blijft beperkt.
Scenario 3 Zuid optimaliseren Oost en west sluiten	--	Ruimte op zuid is te beperkt. Dit leidt tot lange wachtrijen en is eigenlijk niet acceptabel. Uitstraling blijft beperkt.

Scenario 4 Nieuw ABP	+	lets langere reistijd, maar snelle routing te maken. Overzichtelijk. Goede uitstraling. Meer personeel. Kringloop
-------------------------	---	---

Financieel (investering, exploitatie, terugverdieneffect)

Scenario 1 3 ABP's opknappen	+ -- -	Beperkte investering nodig. Exploitatie van 3 duurder dan van 1 of 2. Minder terugverdienen door scheiding.
Scenario 2 Zuid en Oost verbeteren West sluiten	+ + -	Beperkte investering nodig. Exploitatie van 2 is lager dan 3. Minder terugverdienen door scheiding.
Scenario 3 Zuid optimaliseren Oost en west sluiten	- ++ --	Investering noodzakelijk Exploitatie gaat omlaag Geen terugverdieneffect door scheiding.
Scenario 4 Nieuw ABP	-- ++ ++	Grote investering nodig Exploitatie gaat omlaag Door betere scheiding meer terug te verdienen

Effect op scheidingspercentage: De verwachting is dat een nieuw Abp het meeste effect heeft op het scheidingspercentage. Op een nieuw ruim Abp zijn meer containers voor verschillende fracties te plaatsen en kan met een goede routing en bebording een hoge stijging bereikt worden. Er zijn geen garanties, maar volgens Twente Milieu is in Hengelo is het scheidingspercentage op het nieuwe Abp bijvoorbeeld gestegen naar 90%. Bij het scenario dat de drie afvalbrenpunten worden opgeknapt zal ook een stijging van het percentage haalbaar zijn, maar minder dan bij een nieuw afvalbrenpunt. De verwachting is sluiting van 1 of 2 Abp's leidt tot een zeer beperkte stijging van het scheidingspercentage als de overblijvende Abp's extra containers krijgen.

Effect op de kosten:

Alle scenario's hebben financiële consequenties. Zowel het verbeteren van de afvalbrenpunten als het realiseren van een nieuw afvalbrenpunt vergt investeringen, waarbij de laatste wel duidelijk de grootste investering vraagt. In de varianten 2 en 3 worden ook kosten bespaard door één of twee Abp's te sluiten.

Deels kunnen de investeringen worden terugverdiend door een verlaging van de verwerkingskosten. Voor alle scenario's geldt dat een betere scheiding een financieel positief resultaat heeft. Het verwerken van restafval is duurder dan het verwerken van gescheiden afval dat in sommige gevallen zelfs als grondstof weer geld oplevert. Het is dus ook financieel van belang om zoveel mogelijk te scheiden.

Vooraf is echter niet exact aan te geven hoe groot het resultaat zal zijn. Dat is afhankelijk van het percentage extra scheiding dat wordt gehaald, maar ook welke afvalstoffen beter worden gescheiden. Als die als grondstof geld opleveren is het voordeel groter dan als deze afvalstoffen alsnog verwerkt moeten worden.

Haalbaarheid:

Bij scenario 2 en 3 is de vraag of de overblijvende afvalbrenpunten een toename van bezoekers aankunnen. Omdat de ruimte op de huidige Abp's beperkt is, zijn er weinig uitbreidingsmogelijkheden. Bij Zuid is er nog wel enige ruimte, maar zeker bij sluiting van de twee anderen is de verwachting dat de capaciteit van het Abp onvoldoende is om alle inwoners van Enschede te bedienen. Mocht voor deze varianten een voorkeur bestaan dan is het zaak om vooraf gedetailleerd een overzicht te maken van de verwachte bezoekersaantallen en de effecten of de wachttijden. Ervaring leert dat als mensen lang moeten wachten voor ze het Abp op kunnen rijden, er meer afval op de aanrijdroute wordt gedumpt en dat is niet wenselijk.